

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG
INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

Universell utforming – likestilling, sosial og økonomisk bærekraft

Regjeringens handlingsplan
for universell utforming og økt tilgjengelighet
2009-2013.

Universell utforming – bidrag til sosial og økonomisk bærekraft.
Gardermoen, 24. januar 2012.

Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013

Visjon:
Norge universelt utformet 2025

Kostnader ved universell utforming

Bygninger

- Nye bygninger. Kostnadsøkning ca. 1%.
- Oppgradering av *alle eksisterende publikumsbygninger* 14,3 – 23,4 mrd (NIBR 2007)
- Oppgradering av *alle undervisningsbygg* 4,5– 8 mrd kroner avhengig av hvor raskt det gjennomføres (Vista Utredning 2008)
- Oppgradering av undervisningsbygg i kommunene 2,6 mrd (2,2 mrd når byggefeil trekkes fra)

Transport

- Det *ikke vil påløpe merkostnader av vesentlig omfang* ved at man innfører et krav om universell utforming for *nye transportmidler (SD)*
- Det vil koste *fra 19,6 til 61,6 mrd kr å oppgradere busstopp, gang- og sykkelveger, jernbane- og t-banestasjoner* til universell utforming, avhengig av standarden for universell utforming. (SD)

Nytte ved universell utforming

Nødvendig for noen

- Likestilling
- Like muligheter
- Sosial trygghet

Bra for alle

- Enklere
- Sikrere
- Bedre komfort

Verdisettinger av universell utforming - buss

	Verdsetting av UU-pakke	Hvis ingenting fra før	Hvis lav standard fra før	Hvis god standard fra før
Info på hpl: Kart, høyttaler og SIS		4,62	4,19 (antar kart)	0,14 (antar kart og SIS)
Info om bord: Annonserer neste holdeplass		4,20	0,57 (antar høyttaler men ikke skjerm)	0,57 (antar kun skjerm)
Lavgulvbuss og høy holdeplass		2,07	2,07 (antar ikke lavgulv)	0,40 (antar lavgulv men ikke høy hpl)
Lehus med sitteplass		5,10	1,98 (antar lehus uten sitteplass)	1,98 (antar lehus uten sitteplass)
Ren holdeplass		3,62	0 (antar renhold)	0 (antar renhold)
Is-/snøfjerning		4,97	0 (antar måking)	0 (antar måking)
Sum	4,35 kr	24,56 kr	8,81 kr	3,09 NOK

Kilde: Nils Fearnley, TØI-rapport 1039/2009

Samfunnsøkonomi og universell utforming

Boligblokker

- Universell utforming av nye boliger i fleretasjesbygg er samfunnsøkonomisk lønnsomme (NIBR 2006)
- Etterinstallasjon av heis i eksisterende boligblokker er samfunnsøkonomisk lønnsomt (NIBR 2009)
- Nytte/kostnader universell utforming og fallulykker styrker lønnsomheten (NIBR, 2010)

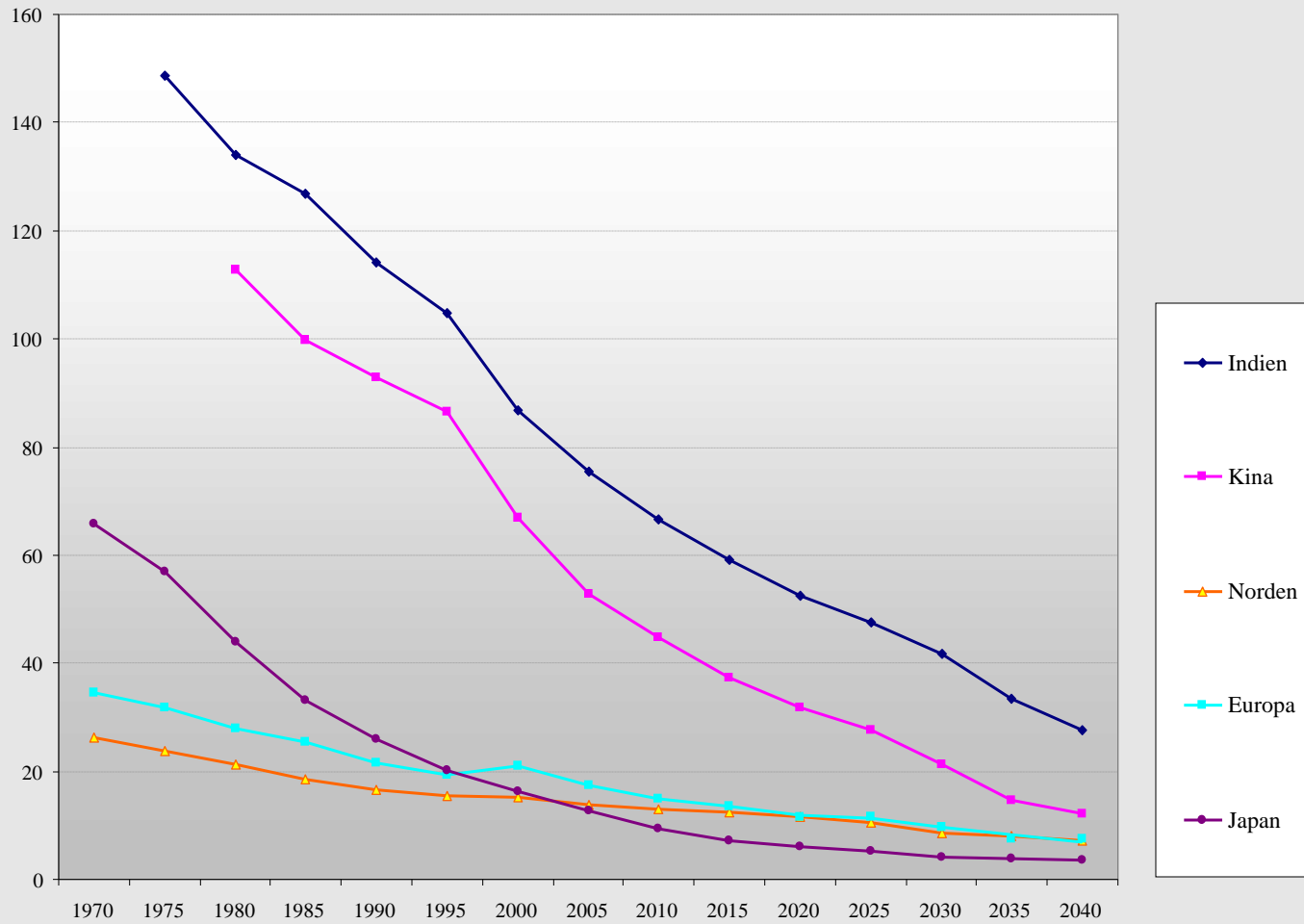
Endring i befolknings sammensetning

En nasjonal og internasjonal utfordring

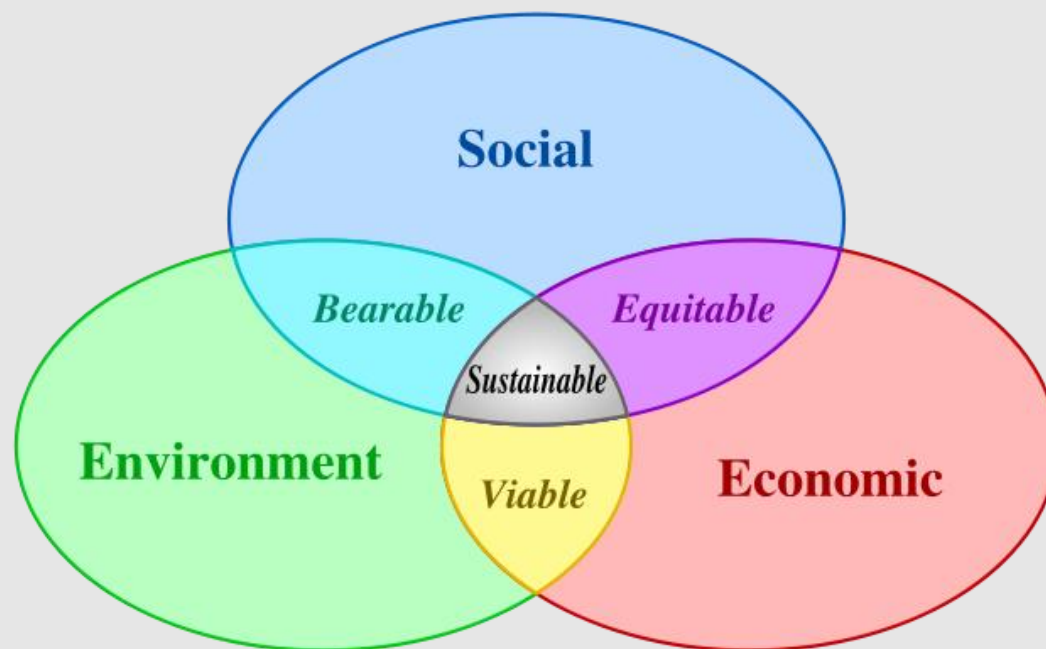

Forholdet mellom aldersgruppen 20-64 og 80+

Kilde: Mats Thorslund, Carolinska Institutet/ESA

Bærekraftig utvikling

Nøkkelfaktorer hvor universell utforming bidrar til økt bærekraft

- Utdanning
- Utvikling av evner
- Frihet
- Helse
- Fritid og sport
- Lokalsamfunnsidentitet
- Integrering av nye innbyggere
- Rettferdighet og
- Likheter
- Sosial differensiering og kulturelt mangfold
- Tilfredshet /lykke (Happiness)
- Livskvalitet
- Velvære (Well being)
- Deltakelse og myndiggjøring (empowerment)
- IT-løsninger/e-demokrati
- Tillit, friville organisasjoner og lokale nettverk
- Fattigdomsbekjempelse
- Arbeid
- Infrastruktur
- Bolig
- Transport

(Oxford Institute for Sustainable Development ved Oxford Brookes University, 2009)

Sosial og økonomisk bærekraft – utfordringer

Bærekraftig økonomisk og sosial utvikling

- Regjeringen vil føre en økonomisk politikk som fremmer *verdiskaping og bekjemper arbeidsledighet og utestenging* fra arbeids- og samfunnslivet.
- Regjeringen vil gi flest mulig tilgang til *relevant høyere utdanning* og utvikle Norge som bærekraftig kunnskapsnasjon.
- Regjeringen vil at *produkter og omgivelser* skal utformes på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning og en spesiell utforming.

For den enkelte og samfunnet

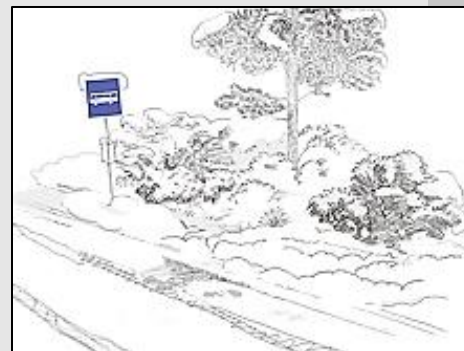
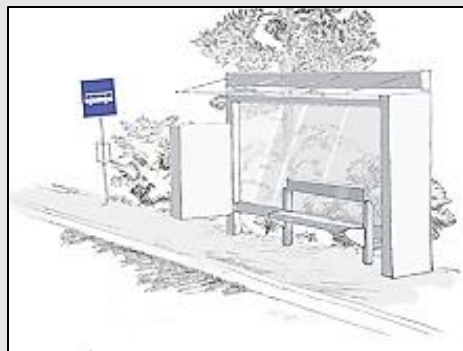
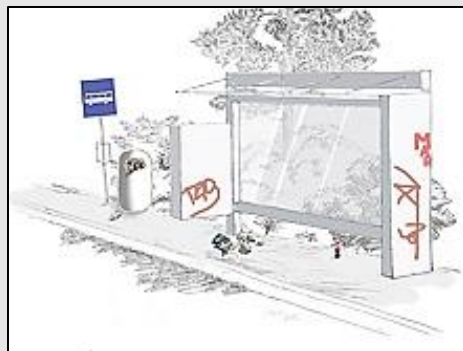

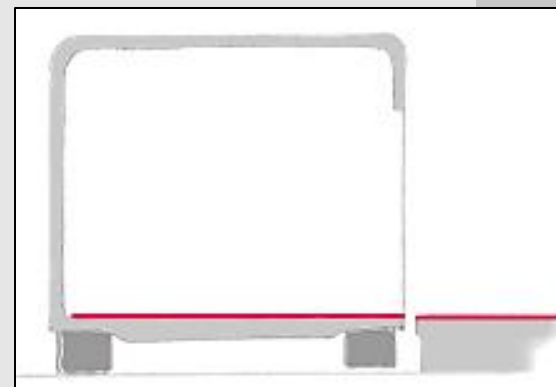
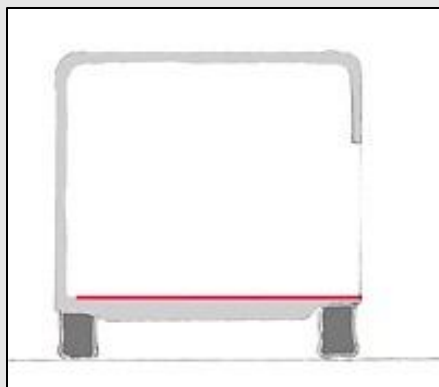
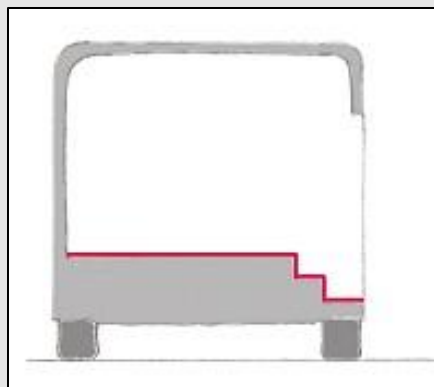
Nytte ved universell utforming

Verdsettingsstudie av universell utforming. Bussruter.

Illustrasjon av utstyr på holdeplass

Illustrasjon av påstigningsforhold

Kilde: Nils Fearnley, TØI-rapport 1039/2009

Hovedkonklusjoner fra Transportøkonomisk institutt

- Universell utforming er til nytte for alle passasjerer
- Dokumentert (høy) verdsetting
- Nye, høyere verdier gir større samfunnsøkonomisk gevinst
- Universell utforming ikke bare minimumskrav/-standard
 - Kan være lønnsomme i seg selv
 - Kan prioriteres
 - Konkurrerer sannsynligvis svært godt med de fleste samferdselstiltak

Kilde: Nils Fearnley, TØI-rapport 1039/2009

Sosial bærekraft

Bærekraftig utvikling

- Bærekraftig utvikling er en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

(Verdenskommisjonen for miljø og utvikling. 1987)

Sosial bærekraft

- Nøkkelfaktorer i sosial bærekraft omhandler samfunnsforhold som er bærende for at samfunnet på lang sikt skal sikre kvaliteter som sosial rettferdighet, menneskelig verdighet og deltakelse i samfunnet.

(Lillin Knudtzon og Per Medby, 2010)